

1957
ମାର୍ଚ୍ଚ 26

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ମହମ୍ମଦ ସୟିଦ

(ଭଗବତୀ, ଜାମିନ ଲମାମ ଏବଂ ଏ. କେ. ସରକାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ)

ପ୍ରତିଭୁ ବଣ୍ଟ - ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ହାଜର କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଲେ ରାଜା ସମ୍ରାଟ କୈସର-ଇ-ହିନ୍ଦଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥ ବାଜ୍ୟାପ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବା - ବଣ୍ଟ ଆଇନଗତ ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନକ୍ଷମ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, ଧାରା 499, 514, ଏବଂ 555 – ବିଧି ଅନୁକୂଳନ ଆଦେଶ, 1950, ଖଣ୍ଡ 4.

1953 ମସିହାରେ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କ୍ଲବ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରତିଭୁ ବଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥିଲେ ଓ ଯଦି ଏପରି କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ରାଜା ସମ୍ରାଟ କୈସର-ଇ-ହିନ୍ଦଙ୍କୁ 500 ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା ଭାବେ ଦିଆଯିବ । ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ହାଜର କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବା ପରେ, ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ 300 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଣ୍ଟ ବାଜ୍ୟାପ୍ତି କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ କ୍ଲବ୍ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ଯେଉଁ ବଣ୍ଟ ସରକାରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନଥିବ ତାହାକୁ ବାଜ୍ୟାପ୍ତି କରାଯାଇପାରିବନାହିଁ ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ, ବଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ସମୟରେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ଭାରତୀୟ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ଆଇନ ପାଇଁ ଅଜଣା ଏକ ବଣ୍ଟ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ବାଜ୍ୟାପ୍ତି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ଏପରି କୌଣସି ବଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିନଥିଲେ, ଯାହା ଦ୍ଵାରା ସେ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥରାଶି ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର କିମ୍ବା ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ହରେଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ଏକ ବୈଧ ବଣ୍ଟ ହେବା ନିମିତ୍ତ, ବାଜ୍ୟାପ୍ତି ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କୁ ଅଙ୍ଗୀକାର ଦେବା ଉଚିତ ଥିଲା ଏବଂ ରାଜା ସମ୍ରାଟଙ୍କୁ ନୁହେଁ । ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ବଣ୍ଟରେ ରାଜା ସମ୍ରାଟ କୈସର-ଇ-ହିନ୍ଦଙ୍କ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ବିଧି ଅନୁକୂଳନ ଆଦେଶ 1950 ର ଖଣ୍ଡ 4 ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରଙ୍କୁ ବୁଝାଉଥିଲା ।

ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା : ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 130/1955 ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 292/1953 ରେ ଗୋଷ୍ଠାକ୍ଷିତ ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କ 1954 ମସିହା ଫେବୃଆରୀ 21 ତାରିଖରେ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଫୌଜଦାରୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 60/1954 ରେ ଲକ୍ଷ୍ନୌକ୍ଷିତ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ (ଲକ୍ଷ୍ନୌ ଖଣ୍ଡପୀଠ)ଙ୍କ 1955, ମାର୍ଚ୍ଚ 11 ତାରିଖରେ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 134(1) (c) ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଜି. ସି. ମାଥୁର ଏବଂ ସି. ପି. ଲାଲ ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଲମାମ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଲମାମ କ୍ଲବ୍ ଦ୍ଵାରା 1957. ମାର୍ଚ୍ଚ 26 ରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା-

ଏହି ମାମଲାଟି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉପରେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ଵାରା ଏହା ଏକ ଆବେଦନ ।

1957

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ମହମ୍ମଦ ସୟିଦ୍

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଇମାମ

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଜଣେ ମହମ୍ମଦ ଯାସିନ୍ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 379 ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମା ଦାଏର କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ରେ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 499 ଅନୁଯାୟୀ ବନ୍ଧକ ବଣ୍ଟ ନିଷ୍ପାଦନ କରି, ଅଭିଯୁକ୍ତ ଯାସିନ୍‌କୁ ଅଭିଯୋଗର ଉତ୍ତର ଦେବାପାଇଁ ଅଦାଲତ ଆଗରେ ହାଜର କରିବାକୁ ଏବଂ ଯଦି ସେମାନେ ଏପରି କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଜୋରିମାନା ଆକାରରେ ରାଜା ସମ୍ରାଟ କୈସର-ଇ-ହିନ୍ଦକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର 500 ଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ ବାଜ୍ୟାପ୍ତ ହେବ ବୋଲି ଅଜ୍ଞାକାର କରି ଜଣେ ରାମ ନାରାୟଣ ସହିତ ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ବନ୍ଧକରେ ରହିଥିଲେ । ଯାସିନ୍ ଖସି ଫେରାଇ ନେଲେ । ଅଦାଲତରେ ତାଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରୟାସ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । ଫଳସ୍ଵରୂପ ସେମାନଙ୍କର ବନ୍ଧକୁ କାହିଁକି ବାଜ୍ୟାପ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ତାହାର କାରଣ ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ବନ୍ଧକଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା ର ଧାରା 514 ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏହି ମାମଲାକୁ ବିଚାରକୁ ନେବା ପରେ ସେମାନଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରତିଭୁ କରିବାକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ 300 ଟଙ୍କା ଯାଏଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତା ଗୋଷ୍ଠୀର ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ଯିଏକି ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏବଂ ଦୌରା ବିଚାରପତି ଆଦେଶରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ, ଉତ୍ତରଦାତା ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଅପରାଧିକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମୁକ୍ତା ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ବନ୍ଧୁ ରଦ୍ଦ କରି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଆଦେଶ ବାତିଲ କରିଦେଇଥିଲେ । ସରକାରୀ ଓକିଲଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯାହା ଆଧାରରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ବ୍ୟବହାର ପୂର୍ବରୁ ରହିଛି ।

ବିଚାର ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ବନ୍ଧୁ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ଥିଲା କି ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 514 ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ବାଜ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇପାରିବ । ସଂହିତାର ଧାରା 499 ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯେ, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ନିଜ ବନ୍ଧରେ ମୁକ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା କୋର୍ଟ, ଯାହା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି, ସେହି ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ପାଇଁ ଏକ ବନ୍ଧୁ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ । ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ଏକ କିମ୍ବା ଅଧିକ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନିଶ୍ଚିତତା ଲାଭ କରିବା ଦ୍ଵାରା ସର୍ତ୍ତ ରଖାଯାଏ ଯେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ବନ୍ଧରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସମୟ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ଥାନରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବେ, ଏବଂ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଅନ୍ୟଥା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବା ଜାରି ରଖିବେ । ଫୌଜଦାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଅନୁସୂଚୀ vରେ ବିଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତି ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 554 ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତାର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି ସଂହିତାର ଧାରା 555 ତାହା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ସମ୍ବିଧାନ ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 227 ଦ୍ଵାରା ସେହି ଅନୁସୂଚୀରେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକୁ , ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିସ୍ଥିତିର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହିତ, ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ଯଦି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ

1957

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ମହମ୍ମଦ ସୟିଦ୍

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଲମାନ

ହେବ । ସେହି ଅନୁସୂଚୀର ଫର୍ମ XLII ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଜାମିନଦାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାକୁ ଥିବା ବଣ୍ଟର ବିଷୟବସ୍ତୁ ସ୍ଥିର କରେ । ବଣ୍ଟ ଦୁଇଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଵାକ୍ଷରିତ ହେବ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅଂଶଟି ତାଙ୍କ ଜାମିନଦାର କିମ୍ବା ଜାମିନଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଵାକ୍ଷରିତ ହେବ । ଏପରି ବଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଜାମିନଦାରମାନେ, ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଯେତେବେଳେ ବି ଡକାଯାଏ, ଅଦାଲତରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ଖୁଲାପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ସରକାରଙ୍କୁ ବାଜ୍ୟାପ୍ତ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି । 1950 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ 26 ତାରିଖର ବିଧି ଅନୁକୂଳନ ଆଦେଶରେ ବଣ୍ଟ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉଚିତ । ସେହି ଆଦେଶ ପୂର୍ବରୁ ସରକାର ଶବ୍ଦଟି ବଣ୍ଟରେ ଦେଖାଯାଇନଥିଲା । ଉକ୍ତ ଆଦେଶର ଖଣ୍ଡ 4 ଆଧାରରେ, ଯେତେବେଳେ ସେଥିରେ ଥିବା ସାରଣୀର ସ୍ତମ୍ଭ 1ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଏକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଏକ ବିଦ୍ୟମାନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କିମ୍ବା ପ୍ରାଦେଶିକ ଆଇନ, ସେହି ଆଦେଶର ଅନୁସୂଚୀରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଏକ ଅଧିନିୟମ, ଅଧାଦେଶ କିମ୍ବା ନିୟମାବଳୀ ହୋଇଥାଏ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଘଟିଥାଏ, (ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଆଇନର ଏକ ଶୀର୍ଷକ କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ତାବନା କିମ୍ବା ଏକ ଉଦ୍ଦୃଷ୍ଟି କିମ୍ବା ବର୍ଣ୍ଣନା ବ୍ୟତୀତ), ତେବେ ସେହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ଆଦେଶ ଦ୍ଵାରା ଗ୍ରହଣ ହେବାକୁ କିମ୍ବା ସଂଶୋଧନ ହେବାକୁ କିମ୍ବା ଅସଂଶୋଧିତ ରହିବାକୁ କିମ୍ବା ବାଦ୍ କରିବାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନ ରହିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଥିରେ ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହେବ , ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ଉକ୍ତ ସାରଣୀର ସ୍ତମ୍ଭ 2 ରେ ଏହାର ବିପରୀତ ରହିଥାଏ, ତେବୁଲର ସ୍ତମ୍ଭ 1 ରେ "ଶାସକ" "ମହାମହିମ" ଏବଂ "ମହାମହିମ(ସ୍ତ୍ରୀ)" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ସ୍ତମ୍ଭ 2 ରେ ସେମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ "ସରକାର" ଶବ୍ଦ ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ଖଣ୍ଡର ସରଳ ପାଠ ହେଉଛି ଯେ ଯେଉଁଠାରେ "ଶାସକ", "ମହାମହିମ" କିମ୍ବା "ମହାମହିମ(ସ୍ତ୍ରୀ)" ଶବ୍ଦ ଦେଖାଯାଏ, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ "ସରକାର" ଶବ୍ଦଟି ଆଦେଶର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ବିଦ୍ୟମାନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କିମ୍ବା ପ୍ରାଦେଶିକ ଆଇନରେ ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହେବ । ଅନୁସୂଚୀରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆଇନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା ହେଉଛି ଗୋଟିଏ, ଯେଉଁଥିରେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ପଞ୍ଚମ ଅନୁସୂଚୀ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଏବଂ ଏହି ଆଦେଶରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ପଞ୍ଚମ ଅନୁସୂଚୀରେ, ଅନ୍ୟଥା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନ ବ୍ୟତୀତ, "ମହାମହିମ ରାଣୀ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି ଏବଂ "ମହାମାନ୍ୟ ରାଜା" ଶବ୍ଦ "ସରକାର" ଶବ୍ଦଦ୍ଵାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ କରାଯାଏ । ବିଧି ଅନୁକୂଳୀନ ଆଦେଶ 1950 ର ପୂର୍ବରୁ, ବିଧି ଅନୁକୂଳୀନ ଆଦେଶ 1948 ଥିଲା ଏବଂ ବଣ୍ଟରେ ଥିବା "ଭାରତର ସାମ୍ରାଜୀ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ସ୍ଥାନରେ "ମହାମହିମ ରାଣୀ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବଦଳାଯାଇଥିଲା । ଭାରତ 1947 ରେ ସାର୍ବଭୌମ ମାନ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିଲା ଏବଂ 1950 ରେ ଏକ ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ବିଧି ଅନୁକୂଳୀନ ଆଦେଶ, 1948 ଏବଂ 1950 ର ଅଭିଯୋଜନ ଭାରତର ସ୍ଥିତିକୁ ଏକ ଆଧିପତ୍ୟ ଏବଂ ପରେ ଏକ ସାର୍ବଭୌମ ଗଣରାଜ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ପରିଣାମ ଥିଲା । 1950 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ 26 ତାରିଖ ପରଠାରୁ ଭାରତର ସମ୍ରାଜୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନିଷ୍ପାଦିତ କୌଣସି ବଣ୍ଟକୁ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିବା ବଣ୍ଟ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯଦି ସେ ଅଦାଲତରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଜାହିର କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଯେଉଁ ସେ ବଣ୍ଟ ନିଷ୍ପାଦିତ କରିଥିବାର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ରାଜା ସମ୍ରାଟଙ୍କ ନିକଟରେ ହରାଇବେ । ସେ ଏପରି କୌଣସି ବଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିନଥିଲେ, ଯାହା ଦ୍ଵାରା ସେ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥରାଶି ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର କିମ୍ବା ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟଠାରୁ ହରେଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । 1953 ରେ ତାଙ୍କ

ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ବଣ୍ଟ ଏକ ବଣ୍ଟ ଥିଲା ଯାହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ସମୟରେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ଥିବା ଭାରତୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଆଇନ ପାଇଁ ଅଜ୍ଞାତ ଥିଲା । ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା ର ଧାରା 514 ଅଦାଲତକୁ ସେହି ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିବା ବଣ୍ଟକୁ ବାଜ୍ୟାପ୍ତ କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ଯେହେତୁ ଉତ୍ତରଦାତା ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ବଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା ଅନୁଯାୟୀ ନୁହେଁ, ତେଣୁ ଏହାକୁ ହରେଇବା ପାଇଁ ସଂହିତାର ଧାରା 514 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ତେବେ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିଧି ଅନୁକୂଳୀନ ଆଦେଶ 1950 ର ଖଣ୍ଡ 4 ଅନୁଯାୟୀ ବଣ୍ଟ ରେ "ମହାମହିମ ରାଣୀ" ଶବ୍ଦର ସ୍ଥାନରେ "ସରକାର" ଶବ୍ଦର ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ କରାଯାଇ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବଣ୍ଟ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ପଢ଼ାଯିବା ଉଚିତ । ବାଜ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ବଣ୍ଡରେ ସମ୍ରାଟ କୈସର-ଇ-ହିନ୍ଦ ଆଉ ବିଦ୍ୟମାନ ନାହିଁ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ଆଦେଶର ଖଣ୍ଡ 4, ତଥାପି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ ଯେ "ସରକାର" ଶବ୍ଦଟି "ମୁକୁଟ", "ମହାମହିମ" ଏବଂ "ମହାମହିମ(ସ୍ତ୍ରୀ)" ଶବ୍ଦ ପାଇଁ ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହେବ । ଏଥିରେ ରାଜା ସମ୍ରାଟ କିମ୍ବା ଭାରତର ସମ୍ରାଟ, ରାଣୀ ସମ୍ରାଜ୍ଞୀ କିମ୍ବା ଭାରତର ସମ୍ରାଜ୍ଞୀ କିମ୍ବା କୈଶର-ଇ-ହିନ୍ଦ ଶବ୍ଦର ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ବୋଲି କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ବଣ୍ଡରେ ରାଜା କୈସର-ଇ-ହିନ୍ଦ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଆଦେଶର ଖଣ୍ଡ 4 ଆଧାରରେ ସରକାରଙ୍କୁ ବୁଝାଇବ ବୋଲି ପଢ଼ାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ନିଃସନ୍ଦେହରେ ସେମାନଙ୍କ ତରଫରୁ କିଛି ତ୍ରୁଟି, ଅସାବଧାନତା କିମ୍ବା ଅବହେଳା ହୋଇଛି, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଉପରେ ଧାରା 499 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ମ ହେବାକୁ ଥିବା ଦଣ୍ଡପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ର ଅନୁସୂଚୀ 5 ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବଣ୍ଡର ବାକ୍ୟାବଳୀରେ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଥିଲା । ତେବେ ବାସ୍ତବତା ହେଉଛି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଅଦାଲତରେ ହାଜର କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବା କାରଣରୁ ତାଙ୍କ ବଣ୍ଟ ବାଜ୍ୟାପ୍ତ ହେବ ବୋଲି ଉତ୍ତରଦାତା ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର କିମ୍ବା ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସହ ନିଜକୁ ବନ୍ଧିତ କରିନଥିଲେ । ଏବଂ ସେ ଏହା କହିବାକୁ ହକଦାର ଯେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ବଣ୍ଡ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବାଜ୍ୟାପ୍ତ ଆଦେଶ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯାହା ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ଏକ ବଣ୍ଡ ନଥିଲା ଏବଂ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ସମୟରେ ସଂହିତା ରେ ରହିଥିବା ଆଇନରେ ବିଦିତ ନଥିଲା । ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ବଣ୍ଡର ବାଜ୍ୟାପ୍ତ କରିବା ଆଦେଶ ଉପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଦ୍ଵାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଆପତ୍ତି ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 514 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ଏକ ଭୁଲ ଧାରଣା ଅଧୀନରେ ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଏ ।

ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେଲା

1957
ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ
ବନାମ
ମହମ୍ମଦ ସୟିଦ୍
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଜମାମ

ଅସ୍ପୀକରଣ

“ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମା ରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଦ୍ୱୟ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।”

ଭାଷାନ୍ତର :

ସୁମିତ୍ରା ସାହୁ, ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।